

Подзега О.П. аспірант спеціальності 051 Економіка
Науковий керівник: Вагонова О.Г., д-р. екон. наук, професор кафедри прикладної економіки, підприємництва та публічного управління
(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ПОВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ

Питання формування нових виробничих систем на основі кластерів було проголошено в якості одного з найбільш актуальних напрямків розвитку економіки країни в Угоді про Асоціацію між ЄС та Україною (2014 р.). В сучасних кризових умовах і особливо в повоєнній відбудові України економіку необхідно формувати на основі кластерів. Така модель конкурентоздатної та інвестиційно привабливої економіки забезпечує високий рівень та якість життя населення. Новий підхід кластерної теорії передбачає збільшення суб'єктів (різні типи установ та організацій локального середовища підприємств).

У західній економічній літературі виділяють чотири моделі кластерів, такі як [1]: європейська модель (сконцентровані на обмеженій території конкуруючі компанії, що випускають диференційований продукт і мають особливу маркетингову стратегію за її межами); північноамериканська модель (сукупність територіально сконцентрованих компаній, пов'язаних між собою економічними відносинами за принципом територіальної спеціалізації); азійська модель (вертикально інтегрована спеціалізована територія, створена в межах державної економічної політики); японська модель (сукупність малих організацій і фірм, сконцентрованих навколо організації-монополіста, що спеціалізуються на випуску товарів-напівфабрикатів на замовлення головної організації і конкуруючих між собою за ціною і якістю за право поставки. Україна повинна адаптувати ці моделі до завдань поточного та стратегічного рівнів повоєнного розвитку країни, а публічна влада (державні органи та органи місцевого самоврядування) повинні створити відповідне середовище для розвитку кластерів та підтримати їх діяльність. Зокрема тісно співпрацювати з «Українським кластерним альянсом» як основної інституційної структури, що організовує та підтримує кластеризацію економічної діяльності в країні.

Український кластерний альянс (УКА) – це мультигалузева загальнонаціональна спілка підприємств, бізнес-об'єднань, кластерів та кластерних організацій України, що прагнуть до підвищення своєї конкурентоспроможності шляхом впровадження засад кластерної кооперації, індустріальних, цифрових та зелених інновацій автоматизації та ефективної взаємодії з державою. УКА є провідним і найбільшим формальним об'єднанням кластерного руху економічних кластерів України – нині до Альянсу входять 48 кластерів та асоціацій кластерного типу [2].

Український кластерний альянс було засновано 24 березня 2022 року на базі ініціативи Clusters 4 Ukraine, що вийшла з кластерного комітету Платформи промислових і хайтек секторів Industry 4 Ukraine. Головною рушійною силою українського кластерного руху в різних форматах виступає Асоціація підприємств промислової автоматизації України.

Список використаних джерел:

1. European Commission, EUROPE 2020. A strategy for smart, sustainable and inclusive growth. Brussels : EEA/ 2010, p. 28–31)
2. Український кластерний альянс. URL: <https://www.clusters.org.ua/no-categories/history/>